

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 99'ncü maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Kadınların istihdamda kalabilmesi, iş ve aile hayatını dengeli bir şekilde yürütebilmesi için kreş ve bakım hizmetlerine erişim büyük bir önem taşımaktadır. Ancak Türkiye'de çalışan annelerin, özellikle dar gelirli ve kayıt dışı çalışan kadınların çocuk bakım hizmetlerinden yararlanmasında ciddi zorluklar yaşandığı bilinmektedir.

Kreş ve bakım hizmetlerine erişim, yalnızca memur veya özel sektörde çalışan annelerin değil, evde sorumluluk üstlenen annelerin de çocuklarının gelişimi ve kendi sosyal hayatları açısından büyük önem taşımaktadır. Ev içi emeğin görünmez kılındığı toplumumuzda, evde çocuk bakımı üstlenen annelerin de çocuklarını kreşe gönderme hakkı bulunmalıdır. Bu, hem çocukların erken yaşta eğitim almasını hem de annelerin sosyal hayata katılımını destekleyecek bir adımdır.

Ücretli kreşlerin maliyetinin yüksek olması, kamu kreşlerinin yetersizliği ve özel sektörün kreş açma zorunluluğuna ilişkin yükümlülüklerinin yeterince uygulanmaması, kadınların istihdamda kalmasını zorlaştırmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın bu konudaki politikaları, kadınların ekonomik bağımsızlığını sağlaması açısından büyük önem arz etmektedir.

Ayrıca kreş dönemlerinde erken çocukluk eğitimi, bireyin bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimi açısından kritik bir öneme sahiptir. Çocukların kendi anadillerinde eğitim ve bakım hizmetlerine erişebilmesi, hem dil gelişimlerini desteklemekte hem de kültürel kimliklerini koruyarak sağlıklı bir toplumsal gelişim sürecine katkıda bulunmaktadır.

Çeşitli araştırmalar, çocukların erken yaşta anadilinde eğitim almalarının bilişsel yetilerini geliştirdiğini, akademik başarılarını artırdığını ve sosyal uyumlarını güçlendirdiğini göstermektedir. Ancak Türkiye’de anadilinde kreş ve bakım hizmetleri konusunda ciddi bir eksiklik bulunmaktadır.

Bu bağlamda

1- Türkiye genelinde kamuya ait kreş sayısı kaçtır? Kreşlerin illere ve ilçelere göre dağılımı nasıldır?

2- Özel sektörde faaliyet gösteren kreş ve gündüz bakım evlerinin sayısı nedir? Bu kreşlere kayıt yaptıran çocuk sayısı kaçtır?

3- Kamu kurumlarında çalışan annelerin kreş hizmetine erişim oranı nedir? Bu kurumlara ait kreş ve bakım hizmetlerinin artırılması yönünde yürütülen bir çalışma var mıdır?

4- 2020 yılında yürürlüğe giren "Kreş ve Gündüz Bakımevleri Yönetmeliği" kapsamında, özel sektörde 150’den fazla kadın çalışanı olan iş yerlerinde kreş açma zorunluluğuna uyulup uyulmadığı denetlenmekte midir? Bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen iş yerlerine yönelik herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?

5- Kayıt dışı, güvencesiz işlerde çalışan veya evdeki iş yükünü üstlenen kadınların çocuk bakım hizmetlerinden ücretsiz veya düşük maliyetle faydalanabilmesi için herhangi bir destek mekanizması mevcut mudur?

6- Bakım hizmetlerine erişimi olmayan annelerin çocuklarını güvenli ve kaliteli bir şekilde bırakabileceği mekanizmalar oluşturulması adına Bakanlığınızın yürüttüğü çalışmalar nelerdir?

7- Çalışan annelere yönelik çocuk bakım desteği için ayrılan bütçe 2024 yılında ne kadardır? 2025 yılında bu bütçenin artırılması planlanmakta mıdır?

8- Çalışma saatleri düzensiz olan veya vardiyalı çalışan anneler için gece kreşleri veya esnek bakım hizmetleri oluşturulması yönünde herhangi bir çalışma var mıdır? güncel veya planlanan çalışmalar nelerdir?

9- Kırsal bölgelerde yaşayan annelerin kreş ve bakım hizmetlerine erişimi nasıl sağlanmaktadır? Bu bölgelerdeki hizmetlerin yaygınlaştırılması için ne gibi projeler hayata geçirilmiştir?

10- Evde çocuk bakımı üstlenen annelerin çocuklarını kreşe gönderme hakkına yönelik ne gibi düzenlemeler bulunmaktadır? Bu annelerin kreş hizmetlerinden ücretsiz veya düşük maliyetli olarak yararlanması sağlanmakta mıdır?

11- Türkiye genelinde anadilinde eğitim veren kaç kreş bulunmaktadır? Bu kreşlerin illere göre dağılımı nasıldır?

12- Anadilinde erken çocukluk eğitiminin çocukların bilişsel ve akademik gelişimi üzerindeki olumlu etkileri dikkate alınarak, bu alanda bir destek mekanizması oluşturulması planlanmakta mıdır?